

Rigsdagen i 1872 og senere i 1873, er oplyst, at Antallet af de Dage, et Barn nu besøger Skolen i Løbet af et Aar, ikke er højere end 123, og det er jo altsaa kun en forholdsvis ringe Del af Aaret, der anvendes til det enkelte Barns Undervisning. Men spørge vi nu, hvorledes disse 123 Dage blive anvendte, saa maa det erindres, at Skolen er delt i 2 Klasser, og at der er et Antal af indtil 100 Børn ved hver Skole. Efter Loven af 1856 kan der jo nemlig være 100 Børn i en Skole, og antage vi, at det fulde Antal af Børn er tilstede, vilke vi faae omtrent 60 i nederste Klasse og omtrent 40 i øverste. Der holdes Examen hvert Halvaar, og nye Børn optages efter hver Examen, saa at der altsaa i nederste Klasse altid er Tilgang af nye Børn, som skulle begynde paa Undervisningen, men deraf bliver det en udeblivelig Følge, at overhovedet de Børn, som befindes i Almueskolen, men fornemlig de, der ere i nederste Klasse, befindes paa høist forskjellige Udviklingsstrin. Der kommer nogle Børn ind, som maasse endnu ikke engang kjende et Bogstav, som ikke have begyndt paa eller forsøgt paa at skrive. Der er andre Børn, som have opholdt sig længere i Klassen; de kjende Bogstaverne, kunne begynde at stave og skrive, og saaledes er der Børn paa meget forskellige Udviklingsstrin, der skulle undervises af samme Lærer, i samme Skoleklasse. Dette kan ikke ske uden derved, at Børnene inddeles i Hold, saaledes at Læreren henvender sin Opmærksomhed paa et Hold ad Gangen, medens de andre Børn beskæftiges saa godt, som det uden Læreren Tilsyn kan ske, hvilket ofte er mindre godt eller med andre Ord: Børnene komme ofte til at drive en hel Del af den Tid hen, som egentlig er bestemt til Undervisning, fordi Læreren ikke kan være alleegne, og Børnenes Udviklingsstrin er saa forskjelligt, at Læreren heller ikke kan henvende sig til dem alle paa een Gang. I nogle Skoler bruger man, for at høde herpaa, den indbyrdes Undervisningsmethode. Afset nu fra det Billede af Forstyrrelse, som en saadan Klasse, hvor Alle raabe i Munden paa hverandre, nødvendigvis afgiver, saa er det dog erkjendt af Alle, at, om end de første Elementer paa denne Maade kunne indøves, saa er det dog ikke muligt at føre Børnene videre ved Anvendelsen af denne Methode, og i alt Fald er det klart, at de Børn, som skulle agere Lærere for de øvrige, ikke faae deres Tid anvendt saaledes, som de have billigt Krav paa. Det Forslag, som jeg nu skal tillade mig at gjøre, og som indeholdes i Lovforslagets § 4, gaar ud paa, at man i Stedet for, at Skolen nu deles i to Klasser, fremtidig skal dele den i tre Klasser. Jeg følger derved et Spor, som paa ingen Maade er nyt, thi i mange Skoler har man forsøgt noget Lignende, og efter Loven af 1856 er det tilladt, at der oprettes Pogeskoler, eller, som jeg her har kaldt dem, optagende Ordet efter

en i Folkethinget afgiven Betænkning, Forskoler. Efter Forslaget vil Forskolen komme til at omfatte Undervisning for de Børn, som befindes sig i en Alder af 7 til 10 Aar. Forskolen behøver ikke at have examinerede Lærere; den skal kunne besørge af uexaminerede Lærere eller Lærerinder. Den behøver heller ikke at holdes i Forbindelse med den øvrige Skole; den maa helst være spredt omkring i Kommunen, hvis det da er en større Kommune, og der kan Intet være til Hindring for, at Skolen holdes i Læreren eller Lærerindens Hjem; men Undervisningen maa være daglig. Ved en saadan Forskole, der ikke omfatter et større Antal Børn med samtidig Undervisning, end at Opmærksomheden kan henvendes tilstrækkelig paa de enkelte, vil det være muligt at forberede de smaa Børn saaledes, at, naar de indtræde i den egentlige Skole, Undervisningen da der paa en ganske anden Maade kan blive frugtbar for dem, end Tilfældet er nu. Beregner man altsaa Undervisningen i Forskolen paa det 7de til det 10de Aar, saa vil den egentlige Skole faae den Opgave at undervise dem fra det 10de til det 14de Aar, og den vil da kunne deles i to toaarige Klasser. Derved vil opnaas, at Læreren kan henvende sin Opmærksomhed paa alle Børnene paa en Gang, og at han kan kræve af alle Børnene, at de skulle være opmærksomme paa, hvad han siger; i det Mindste i de allerfleste Fag vil denne Fordring kunne gjøre Fjeldst, og sker dette, saa kan der ikke være Tvivl om, at der vil være gjort et meget stort Skridt fremad til Forbedring af vort nuværende Almueskolevæsens Tilstand. Jeg har imidlertid ikke dristet mig til at udelade en Tilføielse i § 4, som det skulde være mig hjært, om man vilde udsette, nemlig Tilladelse til med Skolekommissionens Samtykke at unddrage Børnene i øverste Klasse fra Undervisning om Sommeren. Hensynet til Forældrenes Nytte af Børnene ved at bruge deres Arbeidskraft har jeg troet gjorde denne Bestemmelse nødvendig; men fordi man gjør denne Indrømmelse til dem, der ikke have Maad til at lade deres Børn besøge Sommerskolen, behøver man ikke, saaledes som det stundom er Tilfældet nu, at standse hele Undervisningen om Sommeren. De Børn, hvis Forældre ønske, at de skulle gaa i Skole ogsaa om Sommeren, bør have Leilighed dertil. Med 14 Aars Alderen ophører jo nu Skoletvangen, men der opstaar da det Spørgsmaal, om det vilde være rigtig at standse Undervisningen derved. Det tror jeg, at der er bestemte og uafviselige Tegns paa, at man i Almindelighed eller dog meget hyppig anerkjender ikke er Tilfældet. Jeg skal i den Henseende gjøre opmærksom paa, at Kjøbstæderne som oftest have Skoler, der føre Børnene udover den skolepligtige Alder, for saa vidt de frivillig ville besøge Skolen. Der er dernæst oprettet ikke saa Skoler omkring paa Landet, som besøges vel, og som have til